במה אשה יוצאה. דהוי מכשיט ולא משוי ואיכא דהוי מכשיט וגזור כיה רבנן [לקמן נט:] דילמא שלפא ומחויא לחברתה משיבותו **ודילמא** אתי לאתויי ד' אמות: **לא בחוטי צמר ופשתן ורצועה שבראשה.** שקולעת בהן שערה: **שבראשה.** מכולהו קאי וכגמ' מפרש טעמא: **ולא הטבול בהן.** משום תלישה: **עד שתרפס.** שתתירם קלת שיהיו רפויין ויכנסו המים ביניהם לשער: **עוטפת וסרביטין.** מפרש בגמרא[ה] ומשונין הן ומייטיבן דילמא שלפא ומחויא לחברתה: **בזמן שאין תפורין.** עם השבכה שקורין שקופיי"ל אבל תפורין ליכא למיחש לאתוויי שאינה נוטלת השבכה מראשה ברה"ר שתגלה כל שערה: **בבול.** מפרש בגמ'[ו]: **לרה"ר.** אבל לחצר שרי וכל המזכרים למעלה אסורים אף לחצר שמא תרגילם ברה"ר ואבדא גזירה היא דגזור בהם שלא תתקשט בהם בשבת כלל ובכבול התירו כדמפרש לקמן בפרקין (דף פד:) שלא לאסור את כל תכשיטיה ותגגה על בעלה: **עיר של זהב.** כמין עושק"ל ומליירין בה כמין עיר: **קטלא.** מפרש בגמרא (לקמן דף נט:): **תותפס.** לורה לחתוס בה לאיגרת או כל דבר סגור: **שאינה נקובה.** כגון אשפיגל"ל: **ואם יצאת שאינה חייבת חטאת.** דכולהו תכשיטין ניתנו וכבגן הוא דגזור בהו דילמא שלפא ומחויא: **גמ' טבילה מאן דכר שמה.** מה ענין טבילה אצל הלכות שבת: **ושריא לה.** ומתרת אותם לטבול בשבת שעל הטבילה לא גזרו כדאמרינן במסכת בילה (דף יח.) אדם נראה כמיקר ואין נראה כמתקן עצמו: **תיכי חלילתא.** שרשרות של חוטין מלולות ועגולות: **מהו.** לקלוע בהן שערה ולצאת בשבת שאינה יכולה למותמן ולדומקן על השער בחזקה והמים נכנסין בה ומיבעיא ליה מי הוי חלילה ולא תלה בהן בשבת משום גזירת טבילת מצוה או לא הוי חלילה: **כל שהוא אריג לא גזרו.** לצאת בו בשבת דלענין חלילה לא חיין דלא מצי לאהדוקי שפיר: **לאחווויי דלא קפדן עלייהו.** ליטלן מראשן בשהן רוחצות בחמין אלמא עייליי בהו מיא שפיר אפילו להצאת רחילה וכיון שכן לענין טבילה נמי לא גריסין להתירן ומותר לצאת בהן בשבת דהא מי מתרמי טבילה לא שרו להו לא משום חלילה ולא משום קפידא: **דמיטנפי.** שנטנפו הגך תיכי בטיט: **הא נמי אריג הוא.** והא קאמר לא גזרו כלל לצאת ולהאי ליתנא דלא קפדי משמע דאי קפדי לנטלן מראשן בשהן רוחצות אסור לצאת בהן בשבת ואע"ג דלענין מיהדוקי לא חייבי ומותרות לטבול בהן הלכך הני כיון דמיטנפי מקפד קפדן שלא לבוא בראשן בשעת עטילתן מפני שהמים מממחין את הטיט ומלכלך בשהן בעלייתן מן הטבילה ואע"ג דחלילה לא הוי דהא עייליי בהו מיא כיון דשקלי לה משום טיטוף אתי לאתוויינהו ואסור לצאת בהן ולגיסנא קמא לא גזרו אלא במידי דחיין לעבילה ורבותי מפרשין הך קפידא לענין חלילה דכדי"ל רוכו ומקפיד עליו חוצץ (עירובין דף ד:) וקשיא לי בגוה טובא חדא דכי איתמר ההוא במידי דמיהדק איתמר ואשמעינן דאע"ג דלא עייליי ביה מיא כיון דלא קפיד עליה תשיב כגופיה ובטל לגבי שערו אבל במידי דלא מיהדק ועייליי ביה מיא מאי חוצץ איכא למימר הא לאו חוצץ הוא ואי אתית למימר דההוא חוצץ דהתם לא דק בליסניה ומיהו כל מידי דקפיד עלייהו אסור היכי אמרינן הכא האי נמי אריג הוא ומותר כיון דפשיטא לן דהיכא דמיטנפי מקפד קפדן על כרחיך חיין דהא רב הונא בריה דרב יהושע אהלכה למשה מסיני לא אתא לאיפלוגי: **ואלו חוצצין באדם.** משום דאתי התם אלו חוצצין בכלים תני לענין טבילת אדם: **של זמר ושל שער אין חוצצין.** דלא מיהדק על גבי שער: **הכנוס.** קטנות. אורחא דמילתא נקט: **וכולן בראשי הבנות שינו.** לא תימא שבראשי הבנות אלרעות לחודייהו קאי אלא אחוטין נמי קאי: **למעוטי מאי.** אשמעינן רב הונא דחוטין נמי בראשי הבנות שינו: **אילימא למעוטי.** חוטין הקשורין בלוארן דלא חייבי: **ודמאי.** הי חוטין אתא למעוטי דלא חייבי בלאוקר. נמר קרוי רך לגבי פשתן ולגבי שער: **על גבי קשה.** שער: **ע"ג רך.** בשר: **מיבעיא.** בתמיה. הא ודאי על גבי רך טפי מיהדק: **לפי שאין אשה חונקת עצמה.** לדהך חוטין בלוארה וקושרתן בריוח שיהו רפין: **בחוטין שבאזניהם.** שנתנין שם שלא יפתם הנקב: **תבקין.** ענקי לעזעות שאינן מוזהבות רחבות דלאו לתכשיט עבידן דומיא דחוטין שבאזניהן: **תבקין.** לשון קילקלי ותבק (לקמן דף פד.) ליגגל"ל לאסור בו סוס: בקטלא

במה אשה כו' לא בחוטי צמר. מפרש בגמ' משום דילמא מיתרמי לה טבילה של מצוה ושרי להו ואתי לאתויינהו אלרבע אמות ברה"ר אומר ר"י דהיינו דוקא בחוטין שאין נתונין בקליעת השער אבל חוטין הנתונין בקליעת השער יוצאה בהן דבהנהו ליכא למיגזר דילמא שריא להו כדתנן בהמלניע (לקמן דף נד:) דאיכא לכל הפחות איסור שבות בגולמא וסברא הוא דכי היכי דיש איסור בעשיית קליעה ה"נ יש איסור בסתירת קליעה וא"ת מהאי טעמא תהא אשה אסורה לצאת בטלית דהא ודאי שריא לה בשעת טבילה וימוחם דילמא אתי לאתויי וי"ל דבדברים שהם עיקר מלבוש ליכא למיגזר דאפילו בחול אין דרך ללכת כלל ממקומו עד שילבישם אלא דוקא בדברים קטנים יש לחוש שאין מקפיד אם אינם עליו ורגילות הוא בחול בשמתירן פעמים נושאן בידו עד בתו ונראה לר"י דדוקא בדברים שרגילות להסירן כדי להרלאותן או משום תלילה או משום קפידא גזרו שלא לצאת דשמא כשיסיר ישכח שהוא שבת ואתי לאתויי אבל דברים שמותר לצאת בהן שאין רגילות להסירן מותר לקשור ולהתיר ברה"ר דליכא למיחש למידי דאם יהא זכור שבת בשעת התרה לא אתי לאתויי ואם לא יהיה זכור שבת אפילו נאסר להתיר ולהסיר לא יועיל וכ"מ לקמן (דף פח.) דקתני בברייתא דוקא ומתיר קמיע אפילו ברה"ר והא דאיצטריך התם לאשמעי' דשרי אע"פ שבל דבר מותר להסיר כדפרישית איצטריך לאשמעינן דלא אסרינן משום דמיחזי דקושרו עליו שלא לרפואה ומתכוין להוציא כי היכי דאסור בפילפל וגרגיר מלח לכתחילה לתת בפה בשבת או להחזיר אלא כמלבוש גמור חשיב מחמת הרפואה: **השתא** רך על גבי קשה חוצץ כו'. וא"ת דילמא רב הונא נקט וכולן בראשי הבנות לרבותא דאפילו בראשי הבנות דהוי רך ע"ג קשה חוצץ ואור"י דבלאו רב הונא הוה ידעינן דבכל מקום חוצצין אפילו בראש אלא ודאי למעוטי שום דבר אחת: **השתא** קשה ע"ג קשה חוצץ. סבר הש"ס דקשה ע"ג רך חיין טפי מקשה ע"ג קשה ורך ע"ג קשה לא חיין בקשה ע"ג קשה דהא לר' יהודה חוטי למר אין חוצצין דהוי רך על גבי קשה וחוטי פשתן דהוי קשה ע"ג קשה חוצצין וחוטי שיער דהוי נמי קשה על גבי קשה לכ"ע אין חוצצין אף על פי שחוטי פשתן חוצצין לכולי עלמא: **אלא** א"ר יוסף. לפי סרב יוסף בעצמו מקשה שייך לומר אלא: הכא

במה אשה יוצאה ובמה אינה יוצאה לא תצא אשה לא בחוטי צמר ולא בחוטי פשתן ולא ברצועות שבראשה ולא תטבול בהן עד שתרפס ולא במוטפת ולא בסרביטין בזמן שאינן תפורים ולא בכבול לרה"ר ולא בעיר של זהב ולא בקטלא ולא בנזמים ולא בטבעת שאין עליה חותם ולא במחט שאינה נקובה ואם יצאת אינה חייבת חטאת: **גמ'** טבילה מאן דכר שמה אמר רב נחמן בר יצחק אמר רבה בר אבוה מה טעם קאמר מה טעם לא תצא אשה לא בחוטי צמר ולא בחוטי פשתן מפני שאמרו חכמים בחול לא תטבול בהן עד שתרפס וכיון דבחול לא תטבול בהן עד שתרפס בשבת לא תצא דילמא מיתרמי לה טבילה של מצוה ושריא להו ואתי לאתויינהו ד' אמות ברה"ר אביי אמר א"ל אריג קאמרת כל שהוא אריג לא גזרו איתמר נמי אמר רב הונא בריה דרב יהושע כל שהוא אריג לא גזרו ואיכא דאמרי אמר רב הונא בריה דרב יהושע חזינא לאחוותי דלא קפדן עלייהו מאי איכא בין הך לישנא ובין הך לישנא איכא בינייהו דמניפן להך לישנא דאמר כל שהוא אריג לא גזרו הני נמי ארוג ולהך לישנא דאמרת משום קפידא כיון דמניפא מקפד קפדא עלייהו תנן התם ואלו חוצצין באדם חוטי צמר וחוטי פשתן והרצועות שבראשי הבנות ר' יהודה אומר של צמר ושל שער אין חוצצין מפני שהמים באין בהן אמר רב הונא וכולן בראשי הבנות שנינו מתקיף לה רב יוסף למעוטי מאי אילימא למעוטי דצואר ודמאי אילימא למעוטי דצמר השתא רך על גבי קשה חוצץ רך על גבי רך מיבעיא ואלא למעוטי דחוטי פשתן השתא קשה על גבי קשה חוצץ קשה על גבי רך מיבעיא אלא אמר רב יוסף היינו טעמא דרב הונא הלפי שאין אשה חונקת את עצמה איתיביה אביי הבנות יוצאות בחוטין שבאזניהן אבל לא בחבקין שבצואריהן ואי אמרת אין אשה חונקת עצמה חבקין שבצואריהן אמאי לא אמר רבינא הכא

מסורת הש"ס

(ה) (נדרים כ: טור כ.), כ) (ע' תוס' לקמן נט. ד"ה ולאו), ג) לקמן נח., ד) מקואות פ"ט מ"ח, ה) (ע"ז), ו) (ע"ז).

גליון הש"ס

גמ' תיכי חלילתא מאי. עי' זבחים דף לד ע"ב תוס' ד"ה מקומות:

רבינו חננאל

ערוך ששי

במה אשה יוצאה ובמה אינה יוצאה, לא תצא אשה בחוטי כו'. איקמה רב נחמן גזירה שמא תודמן לה טבילה של מצוה, ומשום שחוצצת מתרתן ומהלכת בהן ד' אמות ברה"ר. אבל תיכי חלילתא לא גזרו בהו רבנן, דהא אחוותיה דרב הונא בריה דר' יהושע הוו טבלי בדמחתן הני תיכי חלילתא בראשיהן ולא הוו קפדי, וכיון דלא הוו קפדי שרו. וה"מ תיכי חלילתא, אבל תיכי טמימתא לא, דחוצצות. ואסיקנא דחוטי שיער אינן חוצצין ואפילו אם הן קשורין בראש הבנות, ואע"פ שהראש קשה הוא המים נכנסין בשיער ואין חוצצין. אבל חוטי צמר וחוטי פשתן בראש הבנות חוצצין, וכ"ש אם הן קשורין בצואר שמשתקעין בבשר ואין המים באין בתחתיהן, ולפיכך חוצצין. כיצא בהן התבקין שבצוארי הבנות, וארקינא

עין משפט נר מצוה

א א מיי' פ"ט מהל' שבת הל' ו' ומיי' פ"כ מהל' מקואות הל' ה סמג לאוין קה וסמג עשין רמח טור"ש ס"ח סי' שג סעיף ג וטוש"ע ריש סי' קלח סעיף ג:

ב ב מיי' פ"ט מהל' שבת הלכה ד' טוש"ע ס"ח סי' שג סעיף י וסעיף יח:

ג ג ד מיי' שם הלכה ט טוש"ע ס"ח סי' שג סעיף ג וטוש"ע ריש סי' קלח סעיף ג:

ד ה ו מיי' שם הלכה ז י טוש"ע ס"ח שם סעיף כ וטוש"ע ריש שם סעיף כ:

לעזי רש"י

שקופיי"א [קופיי"א]. שביס עשוי רשת.

נושקי"א. סיכה. מכבנה.

אישפיגל"א [אישפינגל"א]. סיכה (שאינה נקובה).

ציגגל"א. חבק (רצועות-בטן לסוס וכיו"ב).

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com